

Beste leden,

De lezing van april 2013 is de 260ste HGUVU lezing en is getiteld

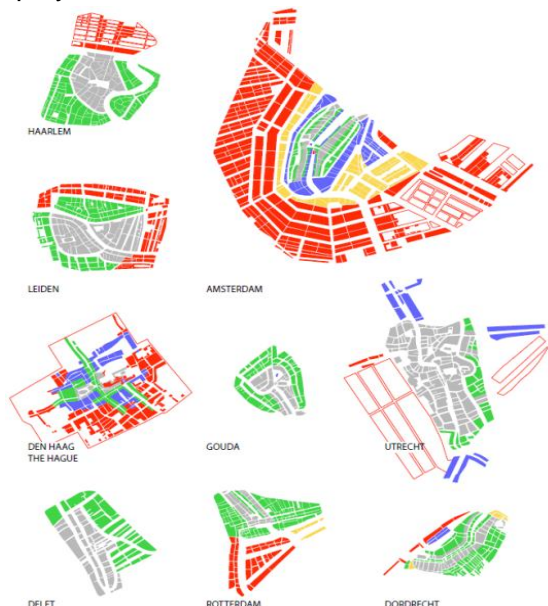
Hoe en waarom de Randstad polycentrisch werd

De Randstad geldt in de planologie en de stedenbouw als het schoolvoorbeeld van een zogenaamd 'polycentrisch stedenpatroon': een stedenzwerf met een onderlinge rangorde waarin de steden in de voorhoede elkaar in bevolkingsomvang weinig ontlopen en een aanvullend takenpakket hebben. Maar de rangorde tussen de steden in het westen van Nederland is niet altijd zo polycentrisch geweest, want in de 17de en 18de eeuw was Amsterdam op alle vlakken dominant. Hoe kwam daar verandering in en waarom gebeurde dat?

In de lezing legt **Nikki Brand** uit hoe de verhoudingen tussen negen steden in het westen van Nederland in acht eeuwen veranderden. Met behulp van vergelijkend stedenonderzoek wordt daarin uiteen gezet hoe de steden Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden, Delft, Den Haag, Gouda, Rotterdam en Dordrecht zich steeds aanpasten aan veranderende omstandigheden op de internationale markt door zich te specialiseren of hun profiel te verbreden.

Hoe succesvol de steden daarin waren hing niet alleen af van de eigenschappen van de stad en de omvang van de concurrentie. Gedurende de geschiedenis hebben overheden een zetje in de juiste richting gegeven waardoor één of enkele steden een betere concurrentiepositie verkregen. De middelen die daarvoor werden gebruikt en de motieven die daaraan ten grondslag lagen staan centraal in de lezing.

De keuze en inzet van de overheid voor bepaalde middelen en instrumenten varieerde met het verstrijken van de tijd. In het westen van Nederland was dit vooral het gevolg van de rechtstreekse rol die steden in het bestuur van de regio speelden. In de lezing legt Nikki dan ook de nadruk op de machtspositie van steden als verklarende factor voor het ontstaan van de polycentrische Randstad.

Nikki Brand promoveerde recentelijk op het proefschrift *De wortels van de Randstad, overheidsinvloed en stedelijke hiërarchie in het westen van Nederland tussen de 13de en de 20ste eeuw*. Momenteel werkt ze als postdoc onderzoeker aan een vergelijkend onderzoek naar verstedelijkingspatronen en waterveiligheidsstrategieën in delta's in Nederland en de Verenigde Staten.

Uitbreidingen van steden in de Randstad. Situatie 13^e eeuw in grijs weergegeven, 14^e in groen; de 15^e in blauw; de 16^e in geel en de 17^e eeuwse situatie in rood.

Uit: Nikki Brand, De wortels van de Randstad, p. 194

Locatie: De Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht

Datum: dinsdag 9 april 2013

Tijd: 20:00 uur